

Notulen determineerbijeenkomst NFN, 8 augustus 2018, 11:00 – 16:30h, met aanvullingen van 22 augustus.

Locatie: Proefbedrijf WUR. Lingewal 1, 6668 LA Randwijk. Kantine Fruitconsult.

Aanwezig: WvD, HR, AK, RK, MvL, JZ, JzvdB, MR (voorzitter/notulist).

Afgemeld: GdK, OB, TJ, GvS

Bij binnenkomst legt HR een facsimile uitgave van de Pomologia Batava op tafel. Destijds heeft C. Ballintijn dit (unieke) boek ingescand in de bibliotheek van de WUR, en HR heeft die scans nu laten afdrukken en bundelen tot een (gebroccheerd) boekwerk. Het is ten koste van ca. EUR 54,-- excl. BTW te koop bij een copyshop in Zutphen. HR heeft korting bedongen, als er geïnteresseerden zijn, graag via HR bestellen.

De scans zijn ook on-line beschikbaar:

<http://library.wur.nl/speccol/fruitvrij/pomologiabatava/index.htm>

Opening.

De vz opent de heet iedereen welkom en wijst op twee toegevoegde agendapunten (de volgende twee).

Vaststellen agenda.

WvD heeft ook een toevoeging, wil wat vertellen over de ontwikkelingen in Randwijk. Komt aan de orde bij WVTTK. Voor het overige wordt de agenda zoals rondgestuurd gehanteerd.

Notulen 27 februari 2018.

MvL heeft een wijziging m.b.t. tot de naamgeving van de Naamlijst Houtige Gewassen, voor het overige zijn de notulen goedgekeurd. Na wijziging worden deze notulen definitief.

Kort overzicht van de stand van zaken m.b.t. inventarisatie.

I.v.m. de afmelding van TJ wordt dit een erg kort overzicht, TJ heeft nl. de verzamellijst van alle tot nu toe uitgevoerde inventarisaties. Van iedereen wordt even nagegaan of er al een inventarisatie naar TJ gestuurd is. In elk geval ontbreken nog de stukken van Boomgaard Acht, HR en AK. De overige lijsten zijn niet allemaal even volledig, met name de rubriek "herkomst" is bij sommige lijsten onvolledig of helemaal niet ingevuld. Volgens HR is dat een groot probleem, omdat zonder herkomstgegevens de overige data ook niet erg zinvol zijn. Anderen werpen tegen dat een onvolledig ingevulde inventarisatie nog altijd beter is dan helemaal geen inventarisatie. Hoe dan ook, we zullen ons moeten neerleggen bij soms onvolledige informatie, inmiddels is iedereen er wel van overtuigd dat volledigheid in de inventarisaties een utopie is. Voor zover nog niet gedaan, wordt iedereen aangespoord om zo snel mogelijk (desnoods onvolledige) inventarisaties naar TJ te sturen.

Definitie Nederlands erfgoed.

Bij het indienen van hun inventarisatie hebben de VOF alvast een voorschot genomen op de keuze van wat nu Nederlands cultureel erfgoed is. De vz stelt voor dat iedereen voor zijn/haar eigen inventarisatie gaat aangeven wat zij vinden dat NL cultureel erfgoed is. Dat

gaat als het goed is leiden tot een aantal rassen waar iedereen het over eens is, een aantal waarvan iedereen vindt dat het geen NL cultureel erfgoed is, en een aantal twijfelgevallen. De twijfelgevallen zullen dan door de expertgroep bediscussieerd worden, om tot de uiteindelijke erfgoedlijst te komen. De vraag rijst nu wat precies NL erfgoed is, en het voorstel is om dat in eerste instantie ieder voor zich te laten vaststellen. Bij de twijfelgevallen kan dan de definitie van "erfgoed" verder gepreciseerd worden. Na enige verdere verduidelijking is iedereen het erover eens dat dit een werkend scenario zou kunnen zijn, en de inventarisaties zullen met deze informatie uitgebreid worden. De uiteindelijke discussie belooft behoorlijk stevig te worden, dat wel.

Nieuwe deelnemers.

In de aanloop naar deze bijeenkomst heeft LD (via een collega van WvD bij het CGN) aangegeven een oude boomgaard te beheren en hij is geïnteresseerd in de activiteiten van het NFN, wil met name weten wat er eigenlijk allemaal in die boomgaard staat. We willen in eerste instantie een keer gaan kijken, en dan LD bij de volgende bijeenkomst uitnodigen. WvD, JZ, JzvdB en MR geven aan geïnteresseerd te zijn om een keer bij LD te gaan kijken, AK wil ook wel, als-ie dan in de buurt is.

MR heeft contact opgenomen met WdH, beheerder van (een deel van) de oude collectie van Wouter Tigges, hij geeft aan ca. 200 oude rassen in beheer te hebben en wil met het NFN meedoen. MR zal hem opnieuw benaderen en uitnodigen voor de volgende vergadering. MR heeft ook geprobeerd contact te leggen met JdS van het Fruitmuseum, dat is nog niet gelukt. Hij blijft proberen.

TW, de nieuwe voorzitter van Stichting Fruitcultuur Brabant (SFB), heeft zichzelf aangemeld als vertegenwoordiger van SFB, binnen het NFN. Hij wil graag namens SFB deelnemen aan de NFN vergaderingen, in de plaats van JZ. Afgezien van het feit dat dit een zeer ongebruikelijke gang van zaken is, wordt de collectie van TW als klein en niet bijzonder beoordeeld, en het niveau van zijn pomologische kennis is onbekend, maar aangezien hij totaal onbekend is binnen de NL pomologische wereld wordt dit niet overdreven hoog ingeschat. Het verzoek wordt unaniem afgewezen.

OB heeft op de Oerakker bijeenkomst in Friesland voorgesteld om contact te zoeken met onze Vlaamse collega's, t.b.v. het NFN. MR heeft e.e.a. nader uitgelegd, en de vergadering is het er vrij snel over eens dat we eerst maar eens onze inventarisaties rond moeten krijgen alvorens complexiteit in de vorm van buitenlandse gasten, hoe deskundig ook, toe te voegen aan het NFN. HR voegt toe dat de Belgische rassen veel meer op de Franse teelt geschoeid zijn, en daardoor erg verschillen van de oude Nederlandse rassen. Bijgevolg is de kennis van onze Belgische collega's complementair, dus interessant, maar we willen het Nederlandse cultureel erfgoed veilig stellen, en niet zozeer het Belgische. De individuele contacten die diverse NFN leden hebben met onze Belgische collega's hebben blijven natuurlijk intact, maar we gaan hen vooralsnog niet uitnodigen bij het NFN.

Mogelijke kandidaten voor het NFN zijn EP (Andelst) en HG (Slijk-Ewijk).

Noot van de notulist: in overleg met HR wordt HG vooralsnog niet benaderd, Hennie heeft alles wat hij aan interessant fruit heeft staan inmiddels ook in collectie. EP heeft een collectieboomgaard met ca 200 appel/peren/pruimenrassen, is geïnteresseerd in fruit, determineert zelf, en wordt benaderd voor de volgende bijeenkomst in Randwijk. Met een beetje geluk kunnen we op die dag ook even in haar boomgaard gaan kijken.

Deelname LIVESEED project?

Binnen het EU programma Horizon 2020 loopt een project op het gebied van biologische teelt van landbouwgewassen, LIVESEED. OB heeft per mail, voorafgaand aan de vergadering, voorgesteld om contact te zoeken met mensen binnen dat project. Binnen LIVESEED loopt een enquête op het gebied van biologische appelteelt. De link naar de website omtrent die enquête is naar iedereen doorgestuurd, tegelijk met de agenda. MR heeft een paar keer geprobeerd contact te leggen met de projectleider van LIVESEED (in Brussel), maar tot nu toe wordt de telefoon niet opgepakt, waarschijnlijk is de projectleider met vakantie. Hij blijft proberen. We zijn het er snel over eens dat we wellicht niet al te veel aan dat project hebben, maar misschien kan LIVESEED wel wat aan onze activiteiten hebben. Bovendien kan het een ingang bieden in de Europese organisaties die zich met (oude) appelrassen bezig houden.

WTTK.

GvS heeft via mail kennis gegeven van de open dagen in Gembloux, op 29-30 september. Het is interessant om daarheen te gaan en ook contact te leggen met Marc Lateur, die de collectie in Gembloux beheert. Hij is ook actief binnen een Europees samenwerkingsverband (ECPGR) waar ook WvD in zit.

WvD vertelt over zijn plannen met de collectieboomgaard in Randwijk. De boomgaard bevat nu een groot aantal rassen/onderzoeksmateriaal dat in het verleden gebruikt is bij resistentieonderzoek, maar nu werkeloos staat te zijn, en wel jaarlijks onderhouden wordt, tegen aanzienlijke kosten. De kans dat deze rassen/onderzoeksmaterialen nog ooit gebruikt worden voor de ontwikkeling van nieuwe fruitrassen is klein. In 't algemeen neemt men bij rasontwikkeling bestaande succesvolle rassen als basis. Zijn plan is om deze nu ongebruikte bomen te rooien en deze te vervangen door de meest interessante rassen die uit het werk van het NFN voortvloeien. Dit initiatief wordt met algemene instemming toegejuicht. Uiteraard moeten de mensen hogerop in het CGN het met dit initiatief eens zijn, dus het is een voorstel, nog geen actief beleid van het CGN.

De wetgeving rond genetische bronnen wordt verder aangescherpt. Het is binnenkort niet meer mogelijk (op straffe van hoge geldboetes) om ongekeurd entmateriaal (dus zonder bijbehorende papieren) te verkrijgen. Collectie-eigenaren en beheerders zijn hoofdelijk verantwoordelijk. Enthout van Randwijk moet daarom in elk geval via de officiële routes aangevraagd worden. HR merkt op dat dit het einde van de initiatieven van het NFN kan betekenen.

NAK tuinbouw is langs geweest in Randwijk, binnen de collectie zijn 4 rassen gevonden met appelmozaïekvirus, en moeten geroid worden. Eén van deze rassen is de Zure van Driebergen. Marianne geeft aan dat dit ras in elk geval ook in de Fruithof staat. Het gaat dus niet verloren.

Rondvraag.

AK stelt voor dat mensen bij de volgende bijeenkomst (bij de boomgaard van de Beemster) appels/peren meebrengen waarvan niet duidelijk is wat het is, zodat er gezamenlijk naar gekeken kan worden. Een soort determineerworkshop, als het ware.

MvL wijst op de literatuur zoals die verspreid wordt door Arche Noah uit Oostenrijk, een losbladig systeem met heel veel informatie per appelras. Ze heeft een voorbeeld meegenomen, ziet er erg verzorgd en volledig uit.

Lunch.

WvD heeft voor koffie en lunch gezorgd. Lunch van goede kwaliteit en kwantiteit.

Determineren vroege rassen CGN collectie.

Na de lunch lopen we naar de collectieboomgaard en beginnen we met de vaststelling van de rassen die tot nu toe nog niet door ons onderzocht waren. Niet alle rassen zijn al rijp, en daardoor is niet goed vast te stellen of deze werkelijk de rassen zijn zoals ze nu te boek staan. Bovendien valt op dat een heel aantal bomen bestaat uit een onderstam, tussenstam en ent (of oculatie). Een heel aantal tussenstammen is uitgelopen en er hangt Dubbele Zoete Aagt aan. Deze takken worden zo goed en zo kwaad als het gaat weggeknipt. Willem vertelt dat dat niet zo zou moeten zijn. Er zouden alleen onderstammen met daarop meteen het ras geënt of geoculeerd mogen staan. Rond 16:00 uur hebben we alles gezien. Rassen die nog niet duidelijk zijn, worden net als vorige keer meegenomen voor verder onderzoek. Bij terugkomst in de kantine stelt AK voor om over twee weken (22 augustus) nog eens te kijken naar de nu nog onrijpe rassen, en evt. drie weken daarna nog eens. WvD reageert positief op dit voorstel, maar geeft aan dat hij niet zomaar tijd kan vrijmaken voor de collectie, en we mogen niet zonder zijn begeleiding het terrein op. MR stuurt een voorstel rond en daarna nemen we een beslissing voor een vervolgbezoek. Voor dit bezoek wordt weer de hele club uitgenodigd.

Einde bijeenkomst.

Determineerbijeenkomst 22 augustus:

Aanwezig: WvD, MR, JZ, Jzvdb, CD, EP

Afgemeld: GdK, HR, MvL, GvS, JV, LD, WdH.

Geen verdere agendapunten, we zijn meteen naar de boomgaard gelopen om de appels te bekijken.